

СЕРЕД КНИЖОК І ЖУРНАЛІВ

В. Струминский. *Хрестоматия по основным вопросам теории и практики трудовой школы. Ч. I—II. Принципы и методы работы.* Ст. 128+136. ГИЗ. Ленинград, 1924, ц. по 65 к. частина.

Ще в 1922-3 рр. для потреб Киргизької республіки в Оренбурзі було видано книгу в 3-х частинах, під загальною назвою „Настольная книга для работника просвещения трудовой школы». Її упорядчик—В. Струминський—в 1-й та 3-й частинах цієї праці зібрав у систематизованому вигляді витяги з найважливіших праць в питаннях трудової школи, маючи на меті дати вчителю-масовіку попередню орієнтовку в принципіальних питаннях організації трудової школи. Книга досягла мети в тих переважно територіальних межах, на які її в першу чергу було розраховано, і цього року упорядчик вийшов вже на широкий простір нашого союзу новою, трохи поширеною та переробленою редакцією попереднього матеріалу, надавши йому наведеної вище назви. Залишаючи в силі основне призначення книги—дати орієнтовку в принципіальних питаннях трудової школи—автор у підборі матеріалу хотів підкреслити радикальність тих вимог, які ставить освітницька організація нової школи, а тому поклав в основу дві думки: 1) нову школу буде утворено в порядку революційного оновлення, як змісту, так і методів старої школи; 2) прийоми еволюційного наближення нових завдань освіти до старих її завдань та заходів можуть сприяти тільки тому, що справжні ідеали радянської школи втратять належну їм ясність та витриманість. Для досягнення накресленої мети упорядчик широко використав праці відомих представників радянської педагогіки (напр. Крупської, Блонського, Калашнікова, Корнилова, Шацького та инш.), а також і найбільш радикальних педагогів-письменників дореволюційних (Зейдель, Лакомб, Краноткін та инш.). Матеріал упорядковано в такий спосіб. В першій частині зібрано матеріал по вузьких розділах-темах: «1) Классовая школа прошлых эпох и школа рабоче-крестьянского государства. 2) Трудовая школа, как организация детской жизни. 3) Ориентировка трудовой школы на местном производственном материале. 4) Комплексный метод работы в трудовой школе». В другій частині розділи: 1) „Предметная проблема в трудовой школе. 2) Конкретные опыты комплексного преподавания в трудовой школе. 3) Программный вопрос в трудовой школе». Кожен розділ починається вступною статтею упорядчика, яка має коротко охопити поставлену в розділі тему та зв'язати поданий далі у витягах матеріал. В цілому хрестоматія становить збірку цікавого та важливого матеріалу і при бракові систематично підібраної літератури в питаннях трудової школи стане в пригоді й окремих робітникам освіти й педагогічним гурткам. Необхідно зробити лише деякі зауваження та застереження. По-перше, хрестоматію датовано 1924 р., але матеріал, що його подано в справі комплексної системи, не відбиває досягнень педагогічної теорії та практики зими 1923-24 рр. (зокрема тез „ГУС'а“ про розуміння комплексної системи). Так само й питання

з програмами в сучасній школі давно перейшло той етап загальних схем, що на ньому стоїть хрестоматія. По-друге, хрестоматія, призначена для першого по-орієнтування, в певній справі повинна широко давати різноманітні примітки. Треба хоча-б у виносках пояснити, що то за автор поданого уривку, не шкодило-б зазначати, з якої праці зроблено витяг. Все це не тільки поширює усвідомлення, але сприяє утворенню належної перспективи. Нарешті не позбавлені інтересу думки деякого з радикальних західньо-європейських педагогів потрібують раз-у-раз примітки з боку ідеолога радянської школи. Упорядчик широко використовував праці Шарельмана та Гансберга, не зробивши жодної оговорки в цьому напрямкові. Бібліографію дано наймінімальнішу. Наша думка, що варт було-б дати бібліографію і мінімум і максимум.

Гр. Іваниця.